

Nr 28

Skatteutskottets betänkande i anledning av motion om slopande av drivmedelsskatterna på gasol.**Motionen**

I motionen 1973:583 av herrar Nilsson i Agnäs (m) och Börjesson i Falköping (c) hemställs att riksdagen beslutar befria fordon med gasformiga bränslen från bränsleskatt.

Gällande bestämmelser

Enligt beslut av 1964 års vårriksdag utgår fr. o. m. den 1 juli samma år särskild skatt för gasol och andra gasformiga kolväten som används för drift av motorfordon. Bestämmelser härom är meddelade i förordningen (1964:352) om gasolskatt. Beskattningen är uppbyggd efter principerna för brännolja beskattningen. Enligt förordningen (1957:262) om allmän energiskatt och förordningen (1966:21) om särskild skatt på motorbränslen utgår även dessa skatter för gasol. Sammanlagt utgår f. n. skatt med 48 öre för liter gasol, varvid skatten beräknas efter volymen av till vätska kondenserad gas. Skattens höjd är fastställd med utgångspunkt i bensinbeskattningen. För vissa bussar gäller en särskild skattesats, som dock hittills aldrig tillämpats. Enligt uppgift från riksskatteverket finns f. n. endast en förbrukare av gasol som motorbränsle.

Frågans tidigare behandling

Med anledning av propositionen (1964:97) om införande av gasolskatt yrkades i motioner att gasolen med hänsyn till dess mindre luftförorenande avgaser skulle beskattas förhållandevis lägre än bensin. Beviljningsutskottet avvisade emellertid dessa yrkanden och anförde därvid bl. a. följande (BeU 1968:48).

Som skäl för sitt yrkande åberopar samtliga motionärer gasolens fördelar framför andra drivmedel genom dess renare avgaser ävensom att den i propositionen föreslagna skattesatsen skulle omöjliggöra en utveckling av gasoldriften. Som utskottet framhållit i det föregående bör enligt dess mening beskattningen inte särskilt gynna vissa motorbränslen. Ett genomförande av motionärernas förslag skulle sannolikt animera till en ökad användning av gasol och därigenom successivt leda till minskade skatteinkomster för vägväsendet. En sådan utveckling måste förr eller senare påkalla höjning av gasolskatten, och de fordonsägare som till följd av den sålunda yrkade skattelättnaden skulle stimuleras att gå över till gasoldrift torde i samband med en dylik skattehöjning ha anledning att anse sig vilseledda av statsmakterna. Utskottet finner alltså inte skäl frånträda sin tidigare uttalade uppfattning att gasolen bör bära sin andel

av vägkostnaderna och att någon nedsättning av gasolbeskattningen inte bör komma i fråga.

Då bevillningsutskottet 1968 med anledning av då väckta motioner rörande bl. a. beskattningen som miljöpolitiskt instrument i princip avvisade sådana åtgärder återopade utskottet (BeU 1968:70) riksdagens tidigare ställningstagande i gasolfrågan.

I prop. 1970:156 föreslogs vissa avgifts- och skattehöjningar för att stabilisera samhällsekonomin däribland en skärpning av den särskilda skatten på motorbränslen.

I motioner med anledning av propositionen yrkades att skattehöjningen på bensin skulle differentieras med hänsyn till bensinens blyhalt. I andra motioner yrkades avslag på höjningen av skatten på gasol. I sistnämnda motioner begärdes också en översyn av gasolskatten för att i miljövårdande syfte stimulera övergång till gasol.

I sitt betänkande (BeU 1970:55) med anledning av dessa frågor erinrade bevillningsutskottet om att utskottet tidigare (BeU 1968:70) närmare utvecklat skälen mot en differentiering av skatten på bensin och därvid i princip hävdat att det saknades anledning att i miljöpolitiskt sammanhang använda skatteinstrumentet som ett substitut för en förbudslagstiftning. Utskottet hade också på principiella grunder avvisat särskilda skattepreferenser för gasol. Då utskottet inte fann skäl frånträda sin uppfattning i dessa frågor avstyrkte utskottet bifall till motionerna. Riksdagen godkände utskottets betänkande.

Vid 1971 års riksdag behandlade skatteutskottet motionsyrkanden om att av miljöpolitiska skäl ge gasolen skattemässiga förmåner. Utskottet anförde därvid bl. a. följande (SkU 1971:50).

Som framgår av den inledningsvis lämnade redogörelsen har riksdagen upprepade gånger tidigare avslagit motsvarande framställningar, med hänvisning bl. a. till den inom vägtrafikbeskattningen tillämpade principen om fordonens vägkostnadsansvar. Motionärerna pekar på att viss gasoldrift av bilar förekommer i andra länder, på den ökande tillgången av naturgas och framför allt på att gasolen ger väsentligt renare avgaser än bensin, förhållanden som varit väl kända vid frågans tidigare behandling, då bevillningsutskottet bl. a. fann att en mera betydande övergång till gasol på grund av en skattelindring för detta bränsle skulle leda till ett inkomstbortfall som i sin tur måste kompenseras genom skattehöjningar. Utskottet motsatte sig därför att gasoldriften skulle främjas genom skattelättnader.

När det gäller frågan om renare bilavgaser vill skatteutskottet i detta sammanhang erinra om att en expertgrupp (K 1966:42) framlagt ett numera remissbehandlat förslag om införande av i stort sett samma regler på avgasområdet som USA redan antagit. Förslaget är f. n. föremål för fortsatta överväganden. Det kan vidare nämnas att giftnämnden och naturvårdsverket under hösten kommer att framlägga förslag om nedtrappning av blyhalten i bensin.

Såvitt skatteutskottet kan bedöma måste de planerade generella åtgärderna för att skapa renare bilavgaser tillmätas en helt annan och mera väsentlig betydelse för luftvärden inom tätbebyggda områden än en sådan begränsad övergång till gasoldrift som motionärerna tänkt sig.

Skatteutskottet ansluter sig till bevillningsutskottets bedömning att gasol bör behandlas efter samma principer som övriga motorbränslen. Till följd härav avstyrker utskottet bifall till de ifrågavarande motionerna.

Frågan om gasolens beskattning ingick också i en motion om miljöpolitiken till 1972 års vårriksdag. I sitt av riksdagen godkända betänkande (JoU 1972:27) anförde jordbruksutskottet följande i fråga om denna punkt.

Vidare hemställs i motionen att utredningen rörande kostnaderna för miljövården får i uppdrag att undersöka möjligheterna att utnyttja ekonomiska styrmedel inom bränslesektorn (punkt 1 b i motionsyrkandet). Motionärerna avser härmed att exempelvis särskilda avgifter på bilar som inte fyller fastställda normer för avgasrening, avgifter baserade på halten i bilbränslet av bly och andra skadliga tillsatssämnen ävensom sänkning av gasolskatten i syfte att öka användningen av gasdrivna motorer kan vara tjänliga medel för att minska föroreningarna genom avgaser. Utskottet vill framhålla att den nämnda utredningen bl. a. har att analysera effekterna av olika avgiftssystem för miljöfarlig verksamhet. Härvid lär bl. a. de med biltrafiken sammanhängande frågorna på området komma under prövning. Utskottet finner med hänsyn härtill inte erforderligt med något initiativ från riksdagens sida i anledning av motionen i nu berörda del.

Samma yrkande som framställs i den här avsedda motionen behandlades av 1972 års höstriksdag, som på skatteutskottets hemställan (SkU 1972:43) avslog motionen. Utskottet anförde då bl. a. följande.

Motionären vill av miljöpolitiska skäl upphäva gasolskatten, som innebär att gasol som används för drift av motorfordon i princip beskattas som övriga motorbränslen.

Som framgår av den inledningsvis lämnade redogörelsen har riksdagen upprepade gånger av bl. a. skattetekniska skäl avvisat förslag om att i miljöpolitiskt syfte främja gasoldrift av motorfordon genom skattelättnader. Med anledning av en motion till 1972 års riksdag rörande miljöpolitiken, i vilken gasolbeskattningen ingick som en delfråga, erinrade jordbruksutskottet (JoU 1972:27) om att utredningen rörande kostnaderna för miljövården bl. a. skall analysera effekterna av olika avgiftssystem för miljöfarlig verksamhet. Härvid lär de med biltrafiken sammanhängande frågorna på området komma under prövning. Med hänsyn härtill fann jordbruksutskottet det inte erforderligt med något initiativ från riksdagens sida i denna fråga. Riksdagen avslog utredningsyrkandet i motionen på jordbruksutskottets hemställan.

Skatteutskottet, som tidigare av skattetekniska skäl avstyrkt motsvarande yrkanden, finner — i avvaktan på resultatet av den nämnda utredningens överväganden — inte skäl till ändrad ståndpunkt i frågan och avstyrker således motionen.

Utskottet

Utskottet har så sent som under sistlidna höstriksdag avvisat ett motsvarande motionsyrkande om skattebefrielse för gasol av miljöpolitiska skäl. Därvid hänvisade utskottet såväl till sina tidigare ställningstaganden i denna fråga som till att utredningen rörande kostnaderna för miljövården bl. a. kan pröva frågor av denna art.

I den här behandlade motionen framförs inte några nya synpunkter och utskottet, som inte finner skäl frånträda sin tidigare redovisade uppfattning, avstyrker bifall till motionen 1973:583.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen 1973:583.

Stockholm den 26 april 1973

På skatteutskottets vägnar

ERIK BRANDT

Närvarande: herrar Brandt (s), Magnusson i Borås (m), Engkvist (s), Kristenson (s), Josefson i Arrie (c), Wörnberg (s)*, Larsson i Umeå (fp), Sundkvist (c), Wikner (s), Nilsson i Trobro (m), Stadling (s)*, Westberg i Hofors (s)*, Olof Johansson i Stockholm (c)*, Hörberg (fp) och fru Normark (s).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Särskilt yttrande

av herrar Magnusson i Borås (m), Josefson i Arrie (c), Larsson i Umeå (fp), Sundkvist (c), Nilsson i Trobro (m), Olof Johansson i Stockholm (c) och Hörberg (fp).

Utskottet hänvisar i motiveringen för sitt avstyrkande av motionen till sitt ställningstagande under föregående års höstriksdag. Vi hade i det sammanhanget anledning att i ett särskilt yttrande understryka, att vi ej kunde dela utskottets uppfattning att man inte genom skattelindringar bör uppmuntra användningen av mindre miljöfarliga motorbränslen utan ansåg att utredningen rörande kostnaderna för miljövården borde vara oförhindrad att pröva även sådana lösningar. Vi vidhåller denna uppfattning.